

OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Ing. Petr Stloukal

Ústav ochrany životního prostředí

Fakulta technologická

Univerzita Tomáše Bati Zlín

---

3) Mezinárodní spolupráce v ochraně životního prostředí

Mezinárodní spolupráce

- ❑ **Ochrana ŽP vyžaduje komplexní přístup přesahující hranice států i kontinentů**
- ❑ **Koordinovaný mezinárodní přístup je jediná efektivní cesta k řešení globálních environmentálních problémů**
- ❑ **Mezinárodní konference**

Mezinárodní spolupráce

- ❑ OSN – Organizace spojených národů
- ❑ **UNEP – Program OSN pro životní prostředí**
- ❑ UNESCO – OSN pro výchovu, vědu a kulturu
- ❑ CoE – Rada Evropy
- ❑ **EEA – Evropská agentura pro životní prostředí**
- ❑ SCOPE – Vědecký výbor pro problémy
- ❑ ŽIUCN – Světová unie ochrany přírody
- ❑ **WWF – Světový fond na ochranu přírody**
- ❑ BLI – BirdLife International
- ❑ PLI – Plantlife International

Mezinárodní spolupráce

UNEP – Program OSN pro životní prostředí

- ❑ Program OSN pro životní prostředí (*United Nations Environmental Program*)
- ❑ Sídlo: Nairobi (Keňa)
- ❑ Založen: r. 1972 (**Stockholmská konference**)
- ❑ Monitoring ŽP, hodnocení vlivů, výzkum, systémy včasného varování, čistota vod, šetrné technologie.
- ❑ **UNEP – INFOTERRA**
  - celosvětová síť umožňující výměnu informací o životním prostředí.

Mezinárodní spolupráce

UNESCO – Program OSN pro výchovu, vědu a kulturu

- výchova a vzdělávání, monitorování a výzkum složek životního prostředí v biosférických rezervacích, shromažďování informací o životním prostředí a jejich šíření, ochranu biologické rozmanitosti a ochranu vod, udržitelný rozvoj cestovního ruchu.

- Sídlo: Paříž

- Z programů:
  - Člověk a biosféra (MAB - Man and the Biosphere)
od r. 1976 biosférické rezervace (BR): Krkonoše, Šumava, Pálava, Křivoklátsko, Třeboňsko a Bílé Karpaty.

Mezinárodní spolupráce

Světová zdravotnická organizace

- ❑ WHO (World Health Organization), Ženeva.
- ❑ Zdraví člověka, hygiena prostředí, ochrana zdraví před škodlivými účinky prostředí (znečištění ovzduší, vody, hluk, záření apod.), kvalita potravin. Těsná kooperace s FAO, IAEA atd.

Mezinárodní agentura pro jadernou energii

- ❑ IAEA (International Atomic Energy Agency), Ženeva.
- ❑ Odhad zdrojů a zásob energie, ochrana životního prostředí před zářením, jaderná energie apod.

Světová meteorologická organizace

- ❑ WMO. Hydrometeorologické otázky, předpovídání počasí. Otázky znečišťování ovzduší, transfer škodlivin.

Mezinárodní spolupráce

EEA – Evropská agentura pro životní prostředí

- ❑ Odborný orgán EU
- ❑ Sídlo: Kodaň (Dánsko)
- ❑ Agentura EEA má v současnosti 32 členských zemí a s dalšími 6 zeměmi spolupracuje.
- ❑ Cíle EEA:
  - včasné poskytování relevantních, spolehlivých a v evropském měřítku srovnatelných informací přijímání nezbytných opatření na ochranu životního prostředí, zajišťování dobré informovanosti veřejnosti o stavu ŽP a doporučování v tomto smyslu vhodných technických a vědeckých řešení.

Mezinárodní spolupráce

Ostatní organizace

SCOPE- Vědecký výbor pro problémy ŽP

- Mezinárodní organizace vědců z oblasti přírodních a společenských věd zaměřená na globální problémy ŽP

WWF – Světový fond na ochranu přírody

- ❑ Světový fond na ochranu přírody (*World Wide Fund for Nature*)
- ❑ Nevládní organizace

Mezinárodní spolupráce

Úmluvy

http://www.mzp.cz/cz/mezinarodni_smlouvy

- ❑ **1972** Konvence o prevenci znečištění moří odkládáním odpadů a jiných látek (Londýnská konvence)
- ❑ **1979** Konvence o znečištění ovzduší přecházející hranice států (Ženevská konvence)
- ❑ **1985** Helsinský protokol o snížení emisí síry nebo jejich toků přes hranice nejméně o 30 %

Mezinárodní spolupráce

Úmluvy

http://www.mzp.cz/cz/mezinarodni_smlouvy

- ❑ **1985** Vídeňská konvence o ochraně ozonové vrstvy
- ❑ **1987** Montrealský protokol o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu
- ❑ **1988** Sofijský protokol týkající se kontroly emisí oxidů dusíku nebo jejich toků přes hranice států
- ❑ **1989** Konvence o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států (Basilejská konvence)

Mezinárodní spolupráce

Stockholmská konference

- ❑ červen 1972, OSN, Stockholm
- ❑ základní mezník v názoru na životní prostředí ve světovém měřítku
  - především správně označila hlavní ekologické problémy:
    - Akutní nebezpečí v místech, kde produkce nebezpečných odpadů plyných (emise), tekutých (odpadní vody) nebo tuhých (toxické, radioaktivní a jiné odpady) přesahuje únosnou míru a bezprostředně ohrožuje lidské zdraví i přírodu.
    - V dlouhodobé perspektivě - vážnější nebezpečí spojeno s narušením životodárných planetárních systémů - hydrologický cyklus, stratosférická ozónová vrstva a klimatický systém atmosféry a oceánu.
    - nadměrné a příliš rychlé užívání zdrojů obnovitelných (živé organismy, voda, půda) i neobnovitelných (nerostné suroviny).
    - redukce biologického bohatství planety - genetické základny jednotlivých druhů rostlin a živočichů, počtu druhů i rozmanitosti ekosystémů.

Stockholmská konference vyzvala k okamžitým akcím na ochranu životního prostředí v jednotlivých státech i mezinárodním měřítku.

Mezinárodní spolupráce

Konference v Rio De Janeiro

Cíl: dohoda jak má vypadat udržitelný rozvoj, dosažení a podoba v různých zemích, zejména v rozvojových.

❑ Deklarace z Rio de Janeira o životním prostředí a rozvoji

27 článků týkající se zejména rozvojových zemí, principy předběžné opatrnosti, zahrnutí nákladů na ochranu životního prostředí do cen, využívání ekonomických nástrojů, EIA, informace o životním prostředí

❑ Agenda 21

40 kapitol,

cíle Agendy 21, oblasti v globálním měřítku, skupiny lidí, které mají být osloveny a prostředky, jakými má být realizována

❑ Zásady obhospodařování lesů

❑ **udržitelný rozvoj**

Mezinárodní spolupráce

Kjótský protokol

- ❑ Mezinárodní dohoda o omezení vypouštění oxidu uhličitého a dalších skleníkových plynů.“
- ❑ Protokol vychází z Rámcové konvence o změnách klimatu, přijaté v červnu **1992** v Rio de Janeiru.
- ❑ **Závazek snížit emise šesti skleníkových plynů (viz. níže) během let 2008–2012 alespoň o 5 % (v porovnání s hodnotami z roku 1990). EU o 8%**
- ❑ Leden 2008: Součást tzv. klimaticko-energetického balíčku „Cíl 20-20-20“:
  - 1) **Do roku 2020 snížit množství emisí o 20%** oproti stavu z roku 1990.
  - 2) **Zvýšit množství energie vyrobené z obnovitelných zdrojů na 20%**

Děkuji Vám za pozornost

Dotazy?

